

Mācību darba vietā
programma (A daļa)
Rokasgrāmata
pasniedzējiem
klātienē mācībām

LEARNING CIRCLE

Satura rādītājs

Saturs

Ievads

Pamatinformācija

Programmas struktūra un mērķi

Pārskats par apmācību darba vietā mācību programmu

1. modulis: Uzņēmējdarbība un sociālā uzņēmējdarbība	
2. modulis: aprites ekonomika pret lineāro ekonom	12
3. modulis: aprites uzņēmējdarbības modeļi	15
4. modulis: Aprites ekonomikas un sociālās uzņēmējdarbības paraugprakse	20
Moduļa mērķi	20
5. modulis: Tirgus izpēte: Metodes un rīki	25
6. modulis: Kā izveidot biznesa plānu	28
7. modulis: Finansējums aprites ekonomikas uzņēmējiem	31
Moduļa mērķi	31
8. modulis: Sadarbības partneru meklēšana – tīkla paplašināšana	34
Moduļa mērķi	34

Ievads

Pamatinformācija

Pašreizējā situācija pasaulē ir radījusi ievērojamus izaicinājumus visās sabiedrības un ekonomikas nozarēs, galvenokārt COVID 19 pandēmijas dēļ, un daudzi no tiem vēl pirms 12 mēnešiem Eiropā pat nebūtu bijuši apspriesti. Gandrīz tūlītēja pāreja no "normālas" PIA pakalpojumu sniegšanas, kas balstīta uz tradicionāliem mācību veidiem, uz jaunu sociāli attālinātu un attālinātu darba "normālu" režīmu ir atklājusi būtiskas nepilnības PIA pasniedzēju pedagoģiskajās un digitālajās kompetencēs, kas kavē pāreju uz kvalitatīvu tiešsaistes pakalpojumu sniegšanu, kas tagad ir ļoti svarīga.

Pašreizējā kontekstā profesionālās izglītības un apmācības pasniedzēju prasmju pilnveidošana, lai (1) viņi varētu efektīvi strādāt tiešsaistē; (2) apgūtu jaunus apmācības modeļus kā mācīšanās veicinātāji; (3) izstrādātu un sagatavotu stabilus mācību resursus izmantošanai tiešsaistē, tagad ir viena no galvenajām prioritātēm un LEARNING CIRCLE projekta galvenajām prioritātēm.

Turklāt pastāv arī problēmas, kas saistītas ar profesionālās izglītības un apmācības pakalpojumu izstrādi, lai izmantotu jaunas iespējas, kas rodas visā ekonomikā tehnoloģiju attīstības dēļ. Nodarbinātības, darba vietu radīšanas un uzņēmējdarbības iespēju izmantošana, ko tagad piedāvā aprītes ekonomika, ir izaicinājums PIA pasniedzējiem.

Profesionālās izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzējiem iepriekš ir bijušas grūtības apmierināt digitālo skolēnu vajadzības pēc pieejamiem, elastīgiem un pēc pieprasījuma pieejamiem mācību resursiem un iespējām. Lai gan Covid-19 ir bijis izaicinājums PIA sniedzējiem, to var uzskatīt arī par iespēju padarīt PIA pakalpojumus pielāgotus uzņēmumu vajadzībām.

Programmas struktūra un mērķi

Šo profesionālās izglītības un apmācības pasniedzējiem paredzēto apmācību programmu ir izstrādājusi organizāciju un pasniedzēju partnerība, kas strādā, lai atbalstītu profesionālās izglītības un apmācības speciālistu nepārtrauktu profesionālo pilnveidi (CPD) projekta LEARNING CIRCLE ietvaros.

LEARNING CIRCLE nodrošina visaptverošu profesionālās izglītības un apmācības pasniedzēju tālākizglītības programmu, kas sastāv no 2 atsevišķām daļām:

A daļā galvenā uzmanība pievērsta a) uzņēmējdarbības gara veidošanai PIA pasniedzēju mērķa grupā; b) izpratnei par aprītes ekonomiku. Tas palīdzēs PIA pasniedzējiem sniegt atbilstošu ilgtspējīgas uzņēmējdarbības attīstības atbalstu inovatīviem aprītes ekonomikas uzņēmējiem.

B daļā galvenā uzmanība pievērsta PIA speciālistu digitālo un pedagoģisko prasmju pilnveidošanai, lai viņi varētu sniegt kvalitatīvus PIA pakalpojumus, izmantojot

pieejamu un interaktīvu tiešsaistes vidi, vienlaikus veidojot viņu pašapziņu darbam attālinātās mācību vidēs.

Šīs programmas mērķis ir sniegt profesionālās izglītības un apmācības pasniedzējiem padziļinātu pārskatu par dažiem galvenajiem tematiem, kas saistīti ar uzņēmējdarbības gara veidošanu un aprites ekonomikas izpratni, lai ieviestu šos tematus savā darba praksē. Turklāt šīs programmas mērķis ir apmācīt PIA sniedzējus izstrādāt, piemērot un integrēt savā jaunatnes darba praksē dažas jaunas izglītības pieejas un pasākumus.

Tāpēc kvalifikācijas celšanas programma pievēršas šādām trim galvenajām PIA pasniedzēju lomām:

- 1) pasniedzējiem kā pašiem audzēkņiem - lai veidotu uzņēmējdarbības garu un izpratni par aprites ekonomiku;
- 2) pasniedzēji kā attālinātās tiešsaistes mācīšanās veicinātāji - lai pilnveidotu viņu pedagoģiskās prasmes mācīšanai tiešsaistē;
- 3) pasniedzējiem kā medijiem bagāta digitālā mācību satura izstrādātājiem un veidotājiem - lai attīstītu viņu digitālās kompetences digitālo mācību resursu izstrādē.

Pārskats par apmācību darba vietā mācību programmu sistēmu

Izstrādājot apmācību programmu darba vietā, projekta "Mācību aplis" partneri ir sagatavojuši mācību materiālu kopumu, kas aptver 70 mācību stundas. Apmācības ir plānotas un izstrādātas, domājot par profesionālās izglītības un apmācības pasniedzējiem, un to mērķis ir sniegt specifisku un atbilstošu teorētisko pamatojumu, kas palīdzēs viņiem izprast uzņēmējdarbības garu un aprites ekonomiku no dažādām perspektīvām, izstrādāt aktivitātes un projektus, lai viņi varētu iegūtās zināšanas nodot skolēniem savās grupās, kā arī pilnveidot izpratni par uz izaicinājumiem balstītām mācību aktivitātēm un to piemērošanu savā darba praksē.

Mācību darba vietā programma ietver 70 mācību stundas - 21 stundu klātienē apmācību, semināru un diskusiju un 14 stundas pašmācības - katrai no divām paredzētajām daļām (A un B).

Šis dokuments ietver mācību A daļu:

- 21 stunda klātienē apmācību, kurās tiek aplūkotas šādas tēmas:
 - ✓ 3 stundas - 1. modulis: Uzņēmējdarbība un sociālā uzņēmējdarbība
 - ✓ 3 stundas - 2. modulis: aprites ekonomika pret lineāro ekonomiku
 - ✓ 3 stundas - 3. modulis: aprites uzņēmējdarbības modeļi
 - ✓ 3 stundas - 4. modulis: Labākā prakse CE un sociālās uzņēmējdarbības jomā

- ✓ 2 stundas – 5. modulis: Tirgus izpēte un testēšana
- ✓ 3 stundas – 6. modulis: Kā izstrādāt biznesa plānu
- ✓ 2 stundas – 7. modulis: Finansējums aprites ekonomikas uzņēmējiem
- ✓ 2 stundas – 8. modulis: Sadarbības partneru meklēšana – tīkla paplašināšana

Šis klātienē mācību saturs tiek pasniegts kā virkne stundu plānu ar pievienotiem PowerPoint slaidiem, izdales materiāliem un aktivitātēm, kas tiek piedāvāti praktiskajos un teorētiskajos semināros. Šie resursi ir iekļauti kā šīs rokasgrāmatas pielikumi, lai palīdzētu pasniedzējiem nodrošināt šo klātienē apmācību.

- 14 stundas pašvadītas mācīšanās, kas profesionālās izglītības un apmācības pasniedzējiem būs jāveic kā daļa no viņu autonomās mācīšanās un kuras mērķis ir vēl vairāk uzlabot viņu izpratni par tām pašām tēmām:
 - ✓ 2 stundas – 1. modulis: Uzņēmējdarbība un sociālā ekonomika
 - ✓ 2 stundas – 2. modulis: aprites ekonomika pret lineāro ekonomiku
 - ✓ 2 stundas – 3. modulis: aprites uzņēmējdarbības modeļi
 - ✓ 2 stundas – 4. modulis: Labākā prakse CE un sociālās uzņēmējdarbības jomā
 - ✓ 1 stunda – 5. modulis: Tirgus izpēte un testēšana
 - ✓ 2 stundas – 6. modulis: Kā izstrādāt biznesa plānu
 - ✓ 2 stundas – 7. modulis: Finansējums aprites ekonomikas uzņēmējiem
 - ✓ 1 stunda – 8. modulis: Sadarbības partneru meklēšana – tīkla paplašināšana

Šis saturs ir izklāstīts šīs rokasgrāmatas otrajā nodaļā kā virkne pašmācības moduļu, kas ietver galveno teorētisko saturu, gadījumu izpēti, papildu lasāmvielu un saites uz īsiem ievada video resursiem, kas profesionālās izglītības un apmācības pasniedzējiem sniegs īsu pārskatu par tēmām un kurus profesionālās izglītības un apmācības pasniedzēji varētu noskatīties, pirms viņi sāk apgūt pašmācības moduļus.

1. modulis. Uzņēmējdarbība un sociālā uzņēmējdarbība

Moduļa mērķi

Mācību mērķi:

- Zināt uzņēmējdarbības jēdzienu
- Noteikt uzņēmēju galvenās kompetences un prasmes.
- Izprast atšķirību starp uzņēmējdarbību un sociālo uzņēmējdarbību.
- Zināšanas par sociālajiem uzņēmumiem
- Identificējiet problēmas savā kopienā
- Zināt, kā izstrādāt problēmu koku
- Identificēt sociālā uzņēmuma vīziju un misiju
- Izmantot visu mācību informāciju un materiālus, lai tos piemērotu visām mērķa grupām.

Moduļa nosaukums	1. modulis: <i>Uzņēmējdarbība un sociālā ekonomika</i>
1. sesija	
Laika grafiks	[60] minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none"> • Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem. • Flipchart un marķieri • Reģistrācijas lapa • pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem • Klēpjdators un TV ekrāns vai projektoris, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus. • MX.PPT1 kopija pasniedzējam
Darbības veids	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcija
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus. Viņš sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata nodarbības dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties.</p> <p>1. darbība: Uzņēmējdarbība un sociālā uzņēmējdarbība</p> <p>Vadītājs iepazīstina ar aktivitātes mērķiem (3. slaidis). Tad vadītājs iepazīstina ar priekšvēsturi (4. slaidis). 5. slaidā koordinators jautā PIA pasniedzējiem, vai viņi var definēt jēdzienus "uzņēmējdarbība" un "vadība". Tas ļaus dalībniekiem iesaistīt savas shematiskās zināšanas. Moderators uz flipchartas pieraksta vispārpieņemtos terminus, lai tos varētu izmantot salīdzināšanai ar definīciju. Izmantojot 6. slaidā sniegtās "uzņēmējdarbības" un "vadības" definīcijas, vadītājs lūgs dalībniekus uzminēt "uzņēmējdarbības vadības" definīciju. Visbeidzot, vadītājs parāda 7. slaidā sniegto "uzņēmējdarbības vadības" definīciju. Izmantojot 8. slaidu, vadītājs izskaidros uzņēmēja prasmes un kompetences. Pēc tam 9., 10. un 11. slaidā vadītājs apraksta dažādus uzņēmējdarbības prasmju veidus. Izmantojot 12. slaidu, koordinators paskaidros, kas aprites ekonomikas uzņēmējiem ir jāmaina. 13. slaidā dalībnieki noskatīsies videoklipu "Cirkulārās ekonomikas skaidrošana un sabiedrības progresa pārdomāšana", kurā runāts par pašas operētājsistēmas pārdomāšanu. 14. slaidā dalībnieki var iepazīties ar 3 aprites ekonomikas uzņēmējdarbības piemēriem.</p>

	<p>Pirms pāriet pie 15. slaida, vadītājs lūdz dalībniekus atbildēt uz šādiem jautājumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vai esat dzirdējuši par sociālo uzņēmējdarbību? • Kā jūs domājat, ko tas nozīmē? <p>Kad dalībnieki būs snieguši savas atbildes, vadītājs izskaidros sociālās uzņēmējdarbības definīciju un raksturojumu (15. slaid).</p> <p>Vadītājs aicina dalībniekus noskatīties YouTube videoklipu 16. slaidā. Pirms videoklipa noskatīšanās moderators lūdz dalībniekus pievērst uzmanību videoklipam, lai atbildētu uz šādiem jautājumiem par atšķirībām starp uzņēmumu un sociālo uzņēmumu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kā tiek izmantota peļņa? (misija) • Kas investē jūsu uzņēmējdarbībā? • Kā tiek mērīta veikspēja? (pārskatatbildība) <p>Pēc videoklipa noskatīšanās vadītājs atbalsta diskusiju un pieraksta galvenos punktus uz tāfeles.</p> <p>Pēc tam koordinators izskaidros 17. slaidā minētos galvenos punktus.</p> <p>Moderators iepazīstina ar sociālā uzņēmuma jēdzienu 18. slaidā un sociālā uzņēmuma galvenajām dimensijām 19. slaidā.</p> <p>20. slaidā koordinators paskaidro, ko dara un ko nedara sociālais uzņēmums.</p> <p>Moderators 21. slaidā izskaidros galvenos principus, ko var pieņemt sociālais uzņēmums.</p> <p>Izmantojot 22. slaidu, moderators parādīs, ko var darīt sociālais uzņēmums, lai gūtu ienākumus un rezultātus.</p> <p>Visbeidzot, dalībnieki iepazīsies ar uzņēmuma Recreate gadījumu izpēti (23. slaid). Viņi apmeklēs tīmekļa vietni, un viņiem būs jāatbild uz slaidā iekļautajiem jautājumiem. Vadītājs atbildes ierakstīs flipchartā.</p> <p>Izmantojot 24. slaidu, vadītājs iepazīstinās dalībniekus ar 3 sociālās uzņēmējdarbības piemēriem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grameen Bank https://grameenbank.org/ • TOMS https://www.toms.com/ un • Septītā paaudze https://www.seventhgeneration.co.uk/home.html
2. sesija	
Laika grafiks	[90] minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none"> • Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem. • Flipchart un marķieri • Reģistrācijas lapa • pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem

	<ul style="list-style-type: none"> • Klēpjdators un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus. • MX.PPT1 kopija pasniedzējam
<p>Darbības veids</p> <p>Mācību aktivitāšu apraksts</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piemēram, lekcija, pētījums, gadījuma izpēte, grupu darbs, individuāls darbs utt. <p>2. aktivitāte: Sociālo problēmu definēšana jūsu kopienā - problēmu koks</p> <p>Identificēt problēmas</p> <p>Vadītājs iepazīstina ar sesijas galvenajiem mērķiem (3. slaidis).</p> <p>Vadītājs iepazīstinās dalībniekus ar 4. slaidu: Ko jūs vēlaties darīt savas kopienas labā?</p> <p>Tad vadītājs paskaidros, kas ir kopiena (5. slaidis).</p> <p>Izmantojot 6. un 7. slaidu, vadītājs uzdos virkni jautājumu dalībniekiem, lai izstrādātu sociālā uzņēmuma vīziju un misiju. Dalībnieki pavadīs 15 minūtes, domājot un runājot par šiem jautājumiem grupā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kādas ir tās kopienas robežas, kurā vēlaties darboties? • Kādas cilvēku grupas pastāv jūsu kopienā? • Vai kādai no šīm grupām ir īpašas vajadzības? • Kas ir jūsu kopienas līderi un komunikatori? <p>Pēc kopienas noteikšanas un konkrēto grupu un to vajadzību identificēšanas ir laiks izpētīt, kādas ir galvenās problēmas, ar kurām šīs grupas vai kopiena saskaras. Dalībniekiem būs 30 minūtes jādodomā un jārunā grupās par šiem jautājumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kādas ir jūsu kopienas galvenās problēmas? Piemēram, integrācijas problēmas, vides problēmas utt. • Kāda ir vissteidzamākā problēma? • Kāda ir problēma, par kuru visvairāk ziņo plašsaziņas līdzekļi? • Kāda, jūsuprāt, ir visgrūtāk risināmā problēma jūsu kopienā? • Kuru, jūsuprāt, ir visvieglāk atrisināt? • Vai ir kādas ilgtermiņa problēmas? • Vai pēdējā laikā ir radušās kādas problēmas? <p>Visbeidzot, vadītājs uzskaitīs dalībnieku identificētās problēmas, un visa grupa izvēlēsies vienu, pie kuras strādāt.</p> <p>Tagad, kad dalībnieki ir izvēlējušies problēmu, viņiem būs jāizveido "problēmu koks".</p> <p>"Problēmas koks"</p> <p>Vadītājs iepazīstina dalībniekus ar jēdzienu "problēmu koks" (8. slaidis).</p>

	<p>Pēc tam 9. slaidā vadītājs parāda grafisko problēmu koku un iedod dalībniekiem tukšu lapu, lai viņi varētu uzzīmēt problēmu koku, parādot galveno problēmu vidū, problēmas sekas augšējā sadaļā un pamatcēloņus apakšā.</p> <p>Izmantojot 10., 11. un 12. slaidu, vadītājs izskaidro dalībniekiem, kā izstrādāt problēmu koku. Pēc tam dalībniekiem ir 30 minūtes, lai pa grupām strādātu pie problēmu koka. Pēc tam viņi kopīgi pārrunās, un koordinators grafikā ierakstīs, kādi ir problēmas cēloņi un sekas, pie kurām viņi ir strādājuši.</p>
3. sesija	
Laika grafiks	[30] minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none"> • Flipchart un marķieri • pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem • Reģistrācijas lapa
Darbības veids	<ul style="list-style-type: none"> • Grupu darbs
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>3. aktivitāte: Izpratne par sociālā uzņēmuma vīziju un misiju</p> <p>Vadītājs iepazīstina ar aktivitātes mērķiem (3. slaidis).</p> <p>Pēc tam vadītājs iepazīstinās ar veiksmīga uzņēmuma ar mērķi piemēru - sociālo uzņēmumu Patagonia (4. slaidis).</p> <p>Izmantojot turpmākos slaidus, dalībnieki iepazīsies ar dažādiem šī uzņēmuma aspektiem.</p> <p>5. slaidā vadītājs iepazīstinās ar uzņēmuma pamatvērtībām.</p> <p>6., 7. un 8. slaidā dalībnieki noskatsies 4 īsus videoklipus.</p> <p>Zemes čempions 2019 - Patagonija (2'55") https://www.youtube.com/watch?v=dyoLB19vSE4</p> <p>Kā izveidot tādu uzņēmumu kā Patagonia (2'44") https://www.youtube.com/watch?v=VPt0InbY6RA</p> <p>Patagonijas stāsts: Tendenču iedzīvināšana (3'17") https://www.youtube.com/watch?v=g9aQn5yUTFs</p> <p>Izmantojot 9. slaidu, vadītājs apmeklēs Patagonijas tīmekļa vietni, kur dalībnieki var apskatīt dažādus projektus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piegādes ķēde un sociālā atbildība • Savienot cilvēkus ar vides aizsardzības pasākumiem

- Aprīkojuma saglabāšana darbībā
- Pārtikas ķēdes pārdomāšana
- Atbildīgas uzņēmējdarbības nākamās paaudzes finansēšana

Pēc tam viņi noskatīsies arī sadaļu "Cik tīras ir jūsu drēbes", kurā cilvēkiem tiek parādītas slēptās izmaksas, kas saistītas ar apģērbu, ko mēs pārkam.

Šajā saitē dalībnieki var redzēt, kā uzņēmums veic pārmaiņas.

10. slaidā dalībnieki noskatīsies videoklipu, kurā uzņēmums demonstrē "Rīcība darbojas", lai savienotu apņēmīgus cilvēkus ar organizācijām, kas strādā ar vides jautājumiem tajā pašā kopienā.

Vadītājs sniegs dalībniekiem 11. slaidu kā pārdomu slaidu. Dalībniekiem būs jādiskutē par šādiem jautājumiem:

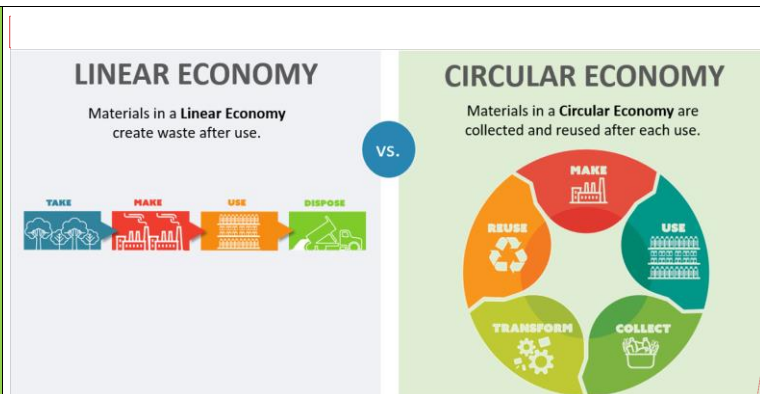
- Kā mūsu patēriņa paradumi var ietekmēt atkritumu rašanos? Miniet dažus piemērus
- Kā sociālais uzņēmums var sazināties ar saviem klientiem, lai viņi saprastu, kādu ietekmi tas rada?
- Vai, jūsuprāt, uzņēmuma īpašnieks var būt arī vides aktivists?

Lai noslēgtu šo mācību sesiju, vadītājs lūgs dalībniekus iesaistīties īsā mutiskā atgriezeniskās saites sesijā. Tajā dalībniekiem tiks lūgts pārdomāt, ko viņi ir iemācījušies šodienas sesijā, un noteikt vienu jaunu faktu, ko viņi pirms šodienas nezināja.

Pēc tam vadītājs pateiks paldies dalībniekiem un noslēgs semināru.

2. modulis: aprites ekonomika pret lineāro ekonomiku

Moduļa nosaukums	2. modulis: <i>aprites ekonomika pret lineāro ekonomiku</i>
1. sesija	
Laika grafiks	60 minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none">• Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem.• Flipchart un marķieri• Reģistrācijas lapa• pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem• Klēpjdators un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus.• MX.PPT1 kopija pasniedzējam
Darbības veids	<ul style="list-style-type: none">• Lekcija
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus. Viņš sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata nodarbības dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties.</p> <p>1. aktivitāte:</p> <p>Uz TV ekrāna vai projektora treneris var parādīt šādu shēmu:</p>

Attēls. 1. No lineāras uz aprites ekonomiku, Avots: Nīderlandes valdības tīmekļa vietne, aprites ekonomikas tēma.

Avots: [No lineārās uz aprites ekonomiku / Cirkulārā ekonomika / Government.nl](#)

Pamatojoties uz šo tabulu, pasniedzējs var jautāt dalībniekiem, kas ir aprites ekonomika un lineārā ekonomika.

Pēc tam pasniedzējs var iedziļināties pašmācības procesā sniegtajā materiālā, skaidrojot, kādas ir atšķirības starp lineāro un aprites ekonomiku, pievēršot uzmanību aprites ekonomikas definīcijai, pamatelementiem, kāpēc tā ir svarīga, citiem skaidrojumiem (domas skolas) un pašreizējai situācijai ES.

2. sesija

Laika grafiks

40 minūtes

Nepieciešamie materiāli

- Klēpjdators, papīrs, mācību grāmata

Mācību aktivitāšu apraksts

2. aktivitāte: Grupu darbs

Gadījuma izpēte: Kā sociālā uzņēmējdarbība var veicināt aprites ekonomiku?

Moderators dalīsies ar CS2 un Sonian Forest Co-op gadījumu.

Vadītājs var tieši dalīties ar saiti vai sniegt tekstu no šī sociālā uzņēmuma tīmekļa vietnes un var sniegt ievadu par to, kā šis uzņēmums nolēma pievērsties vietējai koksnes ražošanai, sniedzot uzdevumu, kā tas izklāstīts gadījuma izpētē.

Lai uzzinātu vairāk par šo projektu, dalībniekiem jāapmeklē Sonian Wood Co-op tīmekļa vietne:

Commented [1]: Šī skaitļa avots

<https://sonianwoodcoop.be/>

Galvenie jautājumi, uz kuriem viņiem jāspēj atbildēt:

- Kā šis uzņēmums veicina vietējās ekonomikas stiprināšanu?
- Identificēt ekonomiskās problēmas, kas var rasties šim sociālajam uzņēmumam.
- Kā ģimenes uzņēmumiem aizsargāt šo kooperatīvo modeli no lielo investoru pārņemšanas?
- Sniedziet 3 reālus piemērus, kā šī koksne tiek izmantota vietējā mērogā.
- Kā šis projekts veicina aprites ekonomiku?

3. sesija

Laika grafiks

20 minūtes

Nepieciešamie materiāli

- papīru, pildspalvu vai tāfeli.

Mācību aktivitāšu apraksts

3. darbība: Patērētāju loma

Semināra noslēgums

Vadītājs lūgs dalībniekus iesaistīties īsā mutiskā atgriezeniskās saites sesijā, lai noslēgtu šo mācību sesiju. Šeit dalībniekiem tiks lūgts pārdomāt, ko viņi uzzināja šodienas sesijā, un noteikt vismaz vienu faktu par to, kāda ir patērētāju loma aprites ekonomikā un kā mēs varam veicināt patērētāju nozīmes stiprināšanu vides saglabāšanā līdz centram, kā veidu, kā mēs pieejam aizsargāt un atjaunot veselīgāku planētu.

3. modulis: aprites uzņēmējdarbības modeļi

Moduļa nosaukums	3. modulis: <i>aprites uzņēmējdarbības modeļi</i>
1. sesija	
Laika grafiks	55 minūtes
Nepieciešamie materiāli	<i>2. un 4. daļai jums būs nepieciešami plakāti/papīrs/ pildspalvas/ zīmuļi vai marķieri.</i>
Darbības veids	<ul style="list-style-type: none">• Grupu un individuālais darbs.
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Šī aktivitāte ir sadalīta četrās daļās, izceļot vienu no četriem R. Kopējam laikam vajadzētu būt aptuveni 45 minūtēm.</p> <p>1. aktivitāte: Samazināt, atkārtoti izmantot, pārstrādāt, pārdomāt</p> <p>1. daļa: Samazināt (15 min)</p> <ul style="list-style-type: none">- Sadaliet skolēnus grupās un iedaliet katrai grupai plakātu, kurā ir attēlots REDUCE.- Ļaujiet katrai grupai īsi pārrunāt vienam ar otru.- Palūdziet katrai grupai dalīties ar savu plakātu un atbildēm ar klasi. <p>2. daļa: Atkārtota izmantošana (15 min)</p> <ul style="list-style-type: none">- Katrai grupai iedodiet REIZĒJĀS IZMANTOŠANAS lapas kopiju.- Dodiet skolēniem 3-4 minūtes, lai pierakstītu pēc iespējas vairāk alternatīvu katra produkta izmantošanai. Ļaujiet viņiem rakstīt uz šīs lapas vai atvēliet atsevišķu vietu atbilžu ierakstīšanai.- Apmainieties ar plakātiem starp grupām un palūdziet skolēniem pieņemt vai noraidīt izmantošanas veidus (izmantošanas veidiem jābūt iespējamiem, ticami

funkcionāliem utt.) un saskaitiet pieņemtās atbildes. Aiciniet skolēnus arī izvēlēties radošāko no katras lapas.

- Apmainieties ar informāciju par to, kurā grupā katrai kategorijai bija visvairāk lietojumu.

3. daļa: Pārstrāde (10 min)

- Izvietojiet faktu un izdomājumu plakātus pretējās telpas pusēs.

- Uzdodiet dalībniekiem sākt no telpas vidus (atgādiniet viņiem, lai viņi nebēg, ir uzmanīgi utt.).

- Izlasiet apgalvojumu no tabulas "Fakti un izdomājumi par otrreizējo pārstrādi" un palūdziet katram skolēnam pārvietoties uz vietu, kas, viņuprāt, ir pareiza.

- Pastāstiet dalībniekiem, vai viņi bija pareizi vai nē, un, ja nepieciešams, paskaidrojiet sīkāk.

4. daļa: Pārdomāšana (5 min)

- Pajautājiet dalībniekiem, ko viņi var mainīt savā dzīvē, lai samazinātu atkritumu daudzumu.

- Ja vēlaties, palūdziet dalībniekiem parakstīt solījumu uz plakāta. Solījums ir iekļauts plakāta failā, bet jūs varat apsvērt iespēju likt skolēniem pašiem izstrādāt savai klasei raksturīgu solījumu.

5. daļa: Pārstrāde - fakts vai izdomājums (aptuveni 10 min)

Paziņojums	Fakts vai izdomājums
Pārstrāde ir sarežģīta.	Izdoma - skārdenes, pudeles un papīru var mest vienā konteinerā.
Jūs varat iepakot pusdienas bez atkritumiem, atkārtoti izmantojot konteinerus un pārstrādājot atkritumus.	Fakti

80 % atkritumu var pārstrādāt vai kompostēt.	Fakti
Pārstrāde ir risinājums visām mūsu atkritumu problēmām.	Izdomājums - atkritumu samazināšana, priekšmetu atkārtota izmantošana un mūsu uzvedības pārdomāšana palīdz risināt mūsu atkritumu problēmas.
Es neizglabāju tik daudz atkritumu.	Fikcija - vidējais amerikānis katru dienu rada 4,5 mārciņas atkritumu.
Otrreizējā pārstrāde ietaupa naudu.	Fakts. Atkritumu apglabāšana poligonos ir dārga. Pārstrāde arī ietaupa enerģiju un prasa mazāk resursu.
Plastmasas pudeles var pārstrādāt paklājos, džinsos un t-kreklos.	Fakts - poliesteris bieži vien ir izgatavots no pārstrādātas plastmasas.
Vienas alumīnija bundžas pārstrādāšana ietaupa pietiekami daudz enerģijas, lai 3 stundas darbinātu televizoru.	Fakti
Jūs varat kaut ko mainīt, samazinot, atkārtoti izmantojot, pārstrādājot un pārdomājot.	Fakti

2. sesija

Laika grafiks	60 minūtes
Nepieciešamie materiāli	Tas ir atkarīgs no tā, ko viņi izmantos 2. daļā (zīmuli/ pildspalvu/krāsainus zīmuļus/A3 papīru VAI klēpj datoru/pieeju Wi-Fi/PowerPoint).
Darbības veids	<ul style="list-style-type: none"> • Grupu darbs, gadījumu izpēte un izpēte.
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Lai veiktu šo uzdevumu, sadaliet skolēnus grupās pa 4-5 skolēniem. Šīs aktivitātes mērķis ir pārveidot savu uzņēmumu no tradicionālā modeļa uz aprites biznesa modeli. Aktivitāte ir sadalīta trīs daļās, un trešais un pēdējais solis ir katras grupas CBM plāna prezentācija. Kopējam laikam vajadzētu būt aptuveni 60 min.</p> <p>Zemāk ir atrodami daži avoti, ko skolēni var izmantot šajā aktivitātē, piemēram, video ar piemēru, dažas tīmekļa vietnes, kurās ir aprakstīti uzņēmumi, kas izmanto CBM, un vēl viena tīmekļa vietne, kurā aprēķināts nospiedums.</p> <p>Vispirms skolēniem savā grupā jāizlemj, kādas lomas viņiem būs. Piemēram, kāds var būt atbildīgs par produkta kā pakalpojuma metodes izpēti utt.</p> <p>2. aktivitāte: Pāreja no tradicionālā modeļa uz aprites biznesa modeli</p> <p>1. daļa: (15 minūtes)</p> <p>Skolēniem ir 15 minūtes, lai apspriestu un izlemtu dažus no šādiem jautājumiem: kāda veida uzņēmējdarbībā viņi darbojas, viņi var izvēlēties arī nosaukumu, kāpēc viņi vēlas pārveidoties par CBM, kā viņi to var izdarīt un kādi ir viņu turpmākie soļi. <i>Piemēram</i>, viņi var nomāt mašīnas no X uzņēmuma un izvairīties no jaunu mašīnu iegādes, bet arī kā uzņēmums var iznomāt savus mikroautobusus arī citiem uzņēmumiem.</p> <p>2. daļa: (30 minūtes)</p> <p>Šajā daļā skolēniem ir 30 minūtes, lai izveidotu plakātu vai prezentāciju u.c., lai parādītu, kā viņi kļūs par aprites uzņēmumiem. Katram no skolēniem ir jāveic pētījums par metodi, par kuru viņi ir atbildīgi, un kopā ar grupu jāapspriež dažādi soļi, ko viņi var veikt, vai izmaiņas, kas uzņēmumam būtu jāveic. Turklāt viņi var iekļaut, kā tiks samazināts viņu kā uzņēmuma radītais nospiedums.</p> <p>3. daļa: (15 minūtes)</p>

Šī daļa ir viņu plāna prezentācija. Katrai grupai ir 5 minūtes laika prezentācijai. Pēc tam pārējās grupas var uzdot jautājumus.

Avoti:

- Apskatiet šo tīmekļa vietni "Kā aprēķināt uzņēmuma oglekļa dioksīda pēdu": <https://www.climatepartner.com/en/services/corporate-carbon-footprint-ccf>.
- Noskaties šo videoklipu par to, kā H&M Group pēta jaunus aprites uzņēmējdarbības modeļus: <https://www.youtube.com/watch?v=KaJX0WLo2zc>.
- Varat arī bez maksas reģistrēties šajā vietnē: <https://greenfeet.com/> un pēc tam pievienot datus un informāciju, lai analizētu, cik liels ir jūsu uzņēmuma nospiedums. (Datus un informāciju, protams, būs iespējams ievietot).
- Apskatiet šo tīmekļa vietni par "Skotijas uzņēmumiem, kas ir aprites uzņēmējdarbības modeļa lideri": <https://www.zerowastescotland.org.uk/circular-economy/in-action>.
- Apskatiet šo tīmekļa vietni par "Šie 11 uzņēmumi ir ceļā uz aprites ekonomiku": <https://www.weforum.org/agenda/2019/02/companies-leading-way-to-circular-economy/>.
- Izmantojiet šo tīmekļa vietni kā piemēru, lai sāktu pārveides plānu: <https://ellenmacarthurfoundation.org/fashion-business-models/overview>.

4. modulis: Aprites ekonomikas un sociālās uzņēmējdarbības paraugprakse

Moduļa mērķi

Šī moduļa mācību mērķi ir:

- Iepazīstieties ar sociālo uzņēmumu labo praksi aprites ekonomikā
- Izpratne par sociālā uzņēmuma pievienoto vērtību
- Izpratne par aprites uzņēmējdarbības modeļiem

Moduļa nosaukums	4. modulis: <i>Labākā prakse CE un sociālās uzņēmējdarbības jomā</i>
1. sesija	
Laika grafiks	[60] minūtes
Nepieciešamie materiāli	Materiāli: <ul style="list-style-type: none">• Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem.• Flipchart un marķieri• Reģistrācijas lapa• pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem• Klēpjdators un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus.• M4.PPT1 kopija pasniedzējam
Darbības veids	<ul style="list-style-type: none">• Labā prakse
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus. Viņš sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata nodarbības dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties.</p> <p>1. darbība: Laba prakse pārtikas ražošanas nozarē: <i>Espigoladors un Karakeleko bioloģiskā saimniecība</i></p> <p>Šajā aktivitātē tiek parādīta 2 labās prakses piemēri pārtikas ražošanas nozarē.</p>

3. slaidā vadītājs iepazīstinās ar šīs aktivitātes mērķiem.

4. slaidā koordinators izskaidros sociālo uzņēmēju lomu aprites ekonomikā.

5. un 6. slaidā koordinators izskaidros galveno mērķi, kas saistīts ar aprites ekonomikas un sociālās uzņēmējdarbības savienošānu.

8.-12. slaidā ir aprakstīta aprites ekonomikas un sociālā uzņēmuma labā prakse pārtikas ražošanas nozarē: Espigoladors.

Moderators iepazīstinās ar to, kas ir Espigoladors un kāda ir uzņēmuma misija (8. slaidis), kā uzņēmums pilda savu misiju (9. slaidis), kā uzņēmums nodarbojas ar atkritumu vākšanu (10. slaidis), kādas ir uzņēmuma saistības attiecībā uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM), aprites ekonomiku un vietējiem ražotājiem (11. slaidis) un visbeidzot, kāda ir uzņēmuma sociālā ietekme (12. slaidis).

Pēc tam dalībnieki noskatīsies videoklipu par Espigoladors (<https://www.youtube.com/watch?v=6W9ec1HK4UE>) un viņiem būs jādiskutē un jāatbild uz šādiem jautājumiem (13. slaidis). Šim nolūkam viņiem būs jāapmeklē viņu tīmekļa vietne.

- Kā Espigoladors iesaista vietējo sabiedrību?
- Kāpēc tas ir sociālais uzņēmums?
- Kā tās piemēro aprites ekonomiku?

Pēc tam vadītājs atgādinās, ko šis sociālais uzņēmums ir iemācījis.

Otrā labā prakse ir Laba Edi, kas ir atspoguļota 15.-17. slaidā.

Vadītājs iepazīstinās ar to, kas ir Good Edi (15. slaidis). Pēc tam, izmantojot 16.-17. slaidu, moderators iepazīstinās ar interviju ar Good Edi dibinātājiem, kā arī tiks nodrošināts podkāsts. Pēc tam moderators uzdos dalībniekiem apspriest un atbildēt uz šādiem jautājumiem (18. slaidis). Šim nolūkam viņiem vispirms būs jāapmeklē viņu tīmekļa vietne un jāizlasa vai jāizklausās intervija.

- Kāpēc tas ir sociālais uzņēmums?
- Kā tās piemēro aprites ekonomiku?
- Kādas vēl priekšrocības piedāvā Good Edi?

2. sesija

Laika grafiks	[60] minūtes
Nepieciešamie materiāli	<p>Materiāli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem. • Flipchart un marķieri • Reģistrācijas lapa • pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem • Klēpjdators un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus. • M4.PPT2 kopija pasniedzējam

<p>Mācību aktivitāšu apraksts</p>	<p>2. aktivitāte: Produkta kā pakalpojuma labā prakse: Inwit un Repack</p> <p>Šajā aktivitātē tiek parādīti 2 labās prakses piemēri produkta kā pakalpojuma uzņēmējdarbības modelim.</p> <p>3. slaidā vadītājs iepazīstinās ar šīs aktivitātes mērķiem.</p> <p>4. slaidā koordinators izskaidros sociālo uzņēmēju lomu aprites ekonomikā.</p> <p>Pirmā labā prakse ir izklāstīta 5.-8. slaidā.</p> <p>Moderators iepazīstinās ar uzņēmumu Inwit, kas piedāvā pārtikas uzņēmumiem un patērētājiem atkārtoti lietojamus traukus (5. slaidis).</p> <p>Tad vadītājs iepazīstinās ar savu misiju (6. slaidis).</p> <p>7. slaidā vadītājs uzdos dalībniekiem šādus diskusiju jautājumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vai tas ir sociālais uzņēmums? Paskaidrojiet, kāpēc • Kā tās piemēro aprites ekonomikas principus? <p>Otrā labā prakse ir uzņēmuma Repack, kas ir atspoguļota 9.-13. slaidā.</p> <p>Moderators iepazīstinās ar uzņēmumu (9. slaidis), tā aprites uzņēmējdarbības modeli (10. slaidis), pozitīvo ietekmi uz vidi (11. slaidis), atšķirību starp atkārtotu un vienreizēju izmantošanu (12. slaidis) un to, kā uzņēmums ir novērtējis savu sociālo un vides ietekmi (13. slaidis).</p> <p>14. slaidā vadītājs uzdos dalībniekiem šādus jautājumus diskusijai. Šim nolūkam viņiem būs jāapmeklē sava tīmekļa vietne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kāpēc ir labāk izmantot atkārtoti, nevis pārstrādāt? Apsveriet transporta ietekmi uz iepakojuma atgriešanu. • Vai tas ir sociālais uzņēmums? Paskaidrojiet, kāpēc • Kā viņi mēra savu pozitīvo ietekmi? Kādas dimensijas ir ņemtas vērā?
<p>3. sesija</p>	
<p>Laika grafiks</p>	<p>[60] minūtes</p>
<p>Nepieciešamie materiāli</p>	<p>Materiāli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem. • Flipchart un marķieri • Reģistrācijas lapa • pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem • Klēpjdatore un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus. • M4.PPT3 kopija pasniedzējam

**Mācību
aktivitāšu
apraksts**

**3. aktivitāte: Labā prakse enerģētikas nozarē un resursu atgūšanā:
Energy4all, Dycle un Retalhar.**

Pēc aktivitātes mērķu (3. slaidis) un īsa ievada atjaunojamajā enerģijā (4. slaidis) prezentācijas, izmantojot 6.-9. slaidu, moderators iepazīstinās ar atjaunojamās enerģijas kooperatīva "Energy4all", kas nodarbojas ar zaļo enerģiju, labo praksi.

Pēc sociālā uzņēmuma prezentācijas (6. slaidis) vadītājs iepazīstina ar tā misiju un darbības veidu (7. slaidis). Pēc tam moderators izskaidros ainavu veidotāju un attīstītāju iesaisti sabiedrībā (8. slaidis) un dažus piemērus par viņu izstrādātajiem projektiem ar to rezultātiem (9. slaidis).

10. slaidā dalībnieki apmeklēs savu tīmekļa vietni, un vadītājs uzdos šādus jautājumus diskusijai:

- Kā viņi iesaista vietējo sabiedrību?
- Kāpēc tas ir sociālais uzņēmums?
- Kā tās piemēro aprites ekonomiku?
- Kādas vēl ir šīs sistēmas priekšrocības?

Nākamais labās prakses piemērs ir uzņēmums Dycle, kas analizēts 12.-14. slaidā - jauns autiņbikses aprites uzņēmējdarbības veids.

12. slaidā koordinators iepazīstinās ar uzņēmumu, tad ar izaicinājumu un risinājumu - aprites uzņēmējdarbības modeli, ko uzņēmums vēlas ieviest (13. slaidis). Slaidā Nr. 14 koordinators iepazīstinās ar uzņēmuma aplēsēm, lai samazinātu autiņbikses ietekmi uz vidi.

Izmantojot 15. slaidu, vadītājs uzdos dalībniekiem apspriešanai šādus jautājumus:

- Kā tās iesaista vietējo sabiedrību?
- Kā tās piemēro aprites ekonomiku?
- Kāda var būt to sociālā un vides ietekme?

Pēdējā labā prakse - Retalhar - ir aprakstīta 17.-20. slaidā. Vispirms vadītājs iepazīstina ar sociālā uzņēmuma aprites uzņēmējdarbības modeli (17. slaidis), sociālo ietekmi (18. slaidis) un mērķi, vīziju, misiju un vērtībām (19. slaidis). Savukārt 20. slaidā ir parādīti uzņēmuma rezultāti.

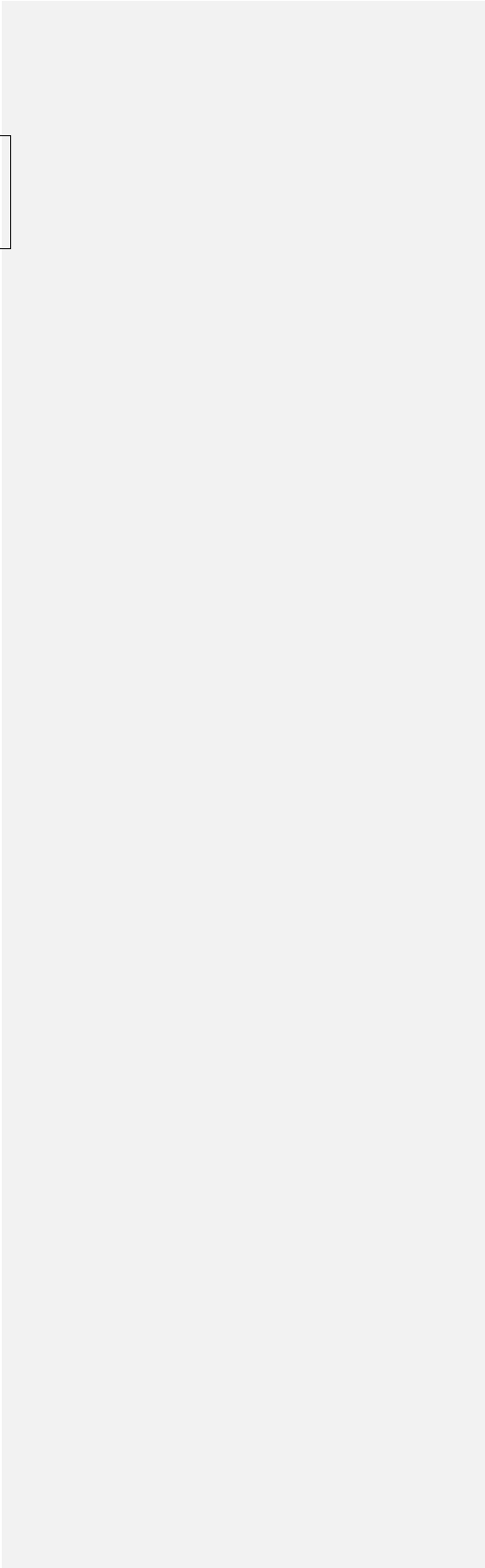
Dalībnieki apmeklēs uzņēmuma tīmekļa vietni, un vadītājs uzdos šādus jautājumus diskusijai:

- Kā tās iesaista vietējo sabiedrību?
- Kā tās piemēro aprites ekonomiku?
- Kāda ir sociālā un vides ietekme?

Lai noslēgtu šo mācību sesiju, vadītājs lūgs dalībniekus iesaistīties īsā mutiskā atgriezeniskās saites sesijā. Tajā dalībniekiem tiks lūgts pārdomāt, ko viņi ir iemācījušies šodienas sesijā, un noteikt vienu jaunu faktu, ko viņi pirms

šodienas nezināja. Pēc tam koordinators pateiks paldies dalībniekiem un noslēgs semināru.

5. modulis: Tirgus izpēte: Metodes un rīki

Moduļa nosaukums	5. modulis: <i>Tirgus izpēte un testēšana</i>
1. sesija	
Laika grafiks	100 minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none">• Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem.• Flipchart un marķieri• Reģistrācijas lapa• pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem• Klēpjdators un TV ekrāns vai projektoris, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus.• MX.PPT1 kopija pasniedzējam
Darbības veids	Grupu darbs
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus. Viņš sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata nodarbības dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties.</p> <p>1. aktivitāte: izpratne par tirgus izpētes nozīmi ()</p> <p>Piemērs no reālās dzīves: Lūdziet dalībniekus pastāstīt par jaunāko pirkumu, ko viņi veikuši, un vai viņi pirms pirkuma veikšanas ir meklējuši daudzas/dažādas citas iespējas.</p> <p>Palūdziet dalībniekiem izveidot grupas un veikt "prāta vētru" par to, kad un kāpēc mēs veicam tirgus izpēti.</p> <p>Vadītājam ir jāsecina par grupas viedokļiem un jāsniedz savas zināšanas un teorija par šo tēmu, pamatojoties uz pašvadību.</p> <p>Darbība</p> <p>Lūdziet dalībniekus apzināt produkta/pakalpojuma ideju, ko viņi vēlētos izpētīt tirgus iespējas.</p> <p>Ar ko sākt? - Uz ekrāna parādiet sešu soļu tirgus izpētes procesu.</p>

Bet! Pirms sākt ar mērķiem, kā norādīts diagrammā, vispirms ir jāidentificē svarīgs elements! Tas ir "ideālais klients".

Idejas mērķgrupas identificēšana un personības izveides uzsākšana, izmantojot zemāk redzamo veidni:

Personas: ARCHETYPE NAME

NAME

Things he/she needs to do (jobs-to-be-done): ...

Problems he/she is facing (pains): ...

Outcomes he/she hopes to achieve (goals): ...

Background

Personas: Archetype Name

Avots: [Sociālo uzņēmumu labuma guvēju profilēšana | Social Business Design](#)

Kā jūs uzrunāsiet mērķa grupu:

Pamatojoties uz identificēto personu, izlemiet par vispiemērotākajām tirgus izpētes metodēm (sk. pašvadītas mācīšanās) - Vadītājam ir jāapraksta un jāizskaidro dažādās metodes.

Pēc tam, kad ir nolemts par metodēm, koordinatoriem būtu jādalās ar informāciju par pieejamajiem tirgus rīkiem (gan bezmaksas, gan ar abonēšanas iespēju).

Noslēgumā katrai grupai ir jāprezentē sava ideja, mērķa grupa, izmantotās metodes un rīki.

Veicināšanas padomi

- Izaiciniet dalībniekus mērķa grupas noteikšanas procesā - pamatojoties uz tirgus situāciju.
- Izaicināt dalībniekus attiecīgo tirgus metožu un rīku izvēles procesā.

2. sesija

Laika grafiks	20 minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none"> • klēpj datorus utt.
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra noslēgums</p> <p>Lai noslēgtu šo mācību sesiju, vadītājs lūgs dalībniekus iesaistīties īsā mutiskā atgriezeniskās saites sesijā. Tajā dalībniekiem tiks lūgts pārdomāt, ko viņi ir</p>

iemācījušies šodienas sesijā, un noteikt vienu jaunu faktu, ko viņi pirms šodienas nezināja.

6. modulis: Kā izveidot biznesa plānu

Moduļa nosaukums	6. modulis: <i>Kā izveidot biznesa plānu</i>
1. sesija	
Laika grafiks	120 minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none">• Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem.• Flipchart un marķieri• Reģistrācijas lapa• pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem• Klēpjdators un TV ekrāns vai projektoris, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus.
Darbības veids	Grupu darbs
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus. Viņš sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata nodarbības dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties.</p> <p>1. aktivitāte: Kas ir biznesa plāns un kāda ir tā nozīme (35 min)</p> <p>Ievads - Lūdziet dalībniekus veikt prāta vētru par biznesa plāna koncepciju (kas tas ir, kad mēs to darām, kāpēc tas ir svarīgi).</p> <p>Moderatoriem ieteicams parādīt dalībniekiem vienu no turpmāk minētajiem videoklipiem:</p> <p>Kas ir biznesa plāns? - Bplans izskaidro visu Harvard i-lab Sociālā uzņēmuma biznesa plāna izstrāde ar Allenu Grosmanu</p> <p>2. darbība: Ar ko tad viņiem jāsāk? (30 minūtes)</p> <p>Palūdziet dalībniekiem izveidot grupas un nākt klajā ar biznesa ideju, kuru viņi būtu ieinteresēti prezentēt. Ar ko tad sāksim? Uzņēmējdarbības idejas izstrāde var būt biedējošs process.</p> <p>Iepazīstiniet ar BMC vai SBMC koncepciju. Atskaņojiet kādu no turpmāk minētajiem videoklipiem:</p>

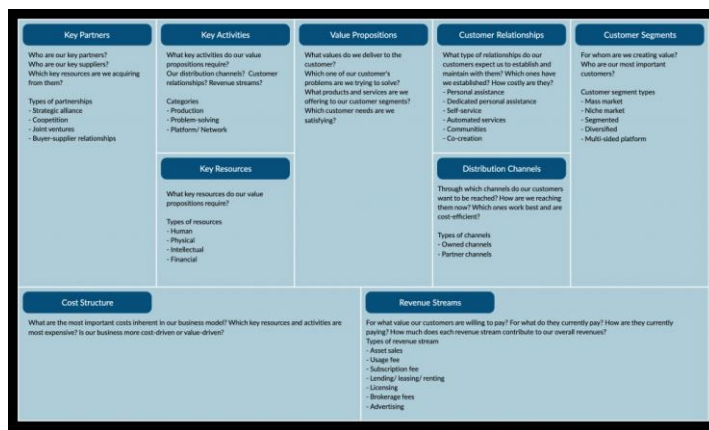
[Biznesa modelis Canvas - 9 soli veiksmīga biznesa modeļa izveidei - Startup TipsPārskats par sociālā biznesa modeļa audeklu](#)

Veicinātājiem ir jāpiemin, ka, pateicoties sociālo uzņēmēju parādīšanās procesam, attīstījās sociālais BMC. Tāpēc, ja dalībniekiem ir ideja, kurai ir sociāla ietekme, ir labāk izvēlēties SBMC.

Lai sniegtu vairāk praktisku ieskatu, koordinators būtu jāizpēta dalībniekiem kāds gadījums.

<https://socialbusinessdesign.org/recyclepoints-business-model-case-study/>

Dalībniekiem jāsāk atbildēt uz BMC vai SBMC jautājumiem un jāsāk aizpildīt diagramma.

Dalībniekiem ir svarīgi ievērot secību, kādā tiek parādīti elementi. Facilitatoriem vajadzētu atsaukties uz pašmācības rīku komplektā dalītajiem padomiem, lai semināra laikā dalītos ar tiem ar dalībniekiem.

Noslēgumā grupām ir jāprezentē savs BMC/SBMC plakāta formātā pārējām grupām.

Visām grupām jābalso par 3 dzīvotspējīgākajām idejām.

2. sesija

Laika grafiks

40 minūtes

Nepieciešamie materiāli

- Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem.
- Flipchart un marķieri
- Reģistrācijas lapa
- pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem

	<ul style="list-style-type: none"> • Klēpjdatators un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus. • MX.PPT1 kopija pasniedzējam
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus. Viņš sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata nodarbības dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties.</p> <p>1. darbība: Biznesa plāna izstrāde</p> <p>Izmantojot to pašu ideju, kas tika ierosināta iepriekšējā nodarbībā, tagad dalībniekiem būs jāizstrādā biznesa plāns.</p> <p>Viņiem ir visa informācija par mērķiem, uzdevumiem, mērķa tirgu, produktu un/vai pakalpojumu, kanāliem (mārketinga un pārdošanas plāns), finanšu datiem (ieņēmumu plūsmas un izmaksu struktūra).</p> <p>Tāpēc tagad ir pienācis laiks visu pierakstīt profesionāli un strukturēti.</p> <p>Izstrādājot biznesa plānu, izmantojiet veidni: Biznesa plāna veidne doc.docx</p> <p>Noslēgumā aiciniet grupas prezentēt savus biznesa plānus, bet pārējās grupas - pārstāvēt investorus un izlemt, vai viņi vēlas turpināt īstenot šo ideju.</p>
3. sesija	
Laika grafiks	20 minūtes
Nepieciešamie materiāli	<ul style="list-style-type: none"> • klēpjdatorus utt.
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra noslēgums</p> <p>Lai noslēgtu šo mācību sesiju, vadītājs lūgs dalībniekus iesaistīties īsā mutiskā atgriezeniskās saites sesijā. Tajā dalībniekiem tiks lūgts pārdomāt, ko viņi ir iemācījušies šodienas sesijā, un noteikt vienu jaunu faktu, ko viņi pirms šodienas nezināja.</p>

7. modulis: Finansējums aprites ekonomikas uzņēmējiem

Moduļa mērķi:

Šī moduļa mācību mērķi ir:

- Zināšanas par zaļo investīciju jēdzienu un veidiem, kā arī par to veidiem.
- Zaļās skalošanas jēdziena izpratne
- Zināšanas par sociālo investīciju un ietekmes investīciju jēdzieniem
- Izprast dažādu dalībnieku lomu uzņēmuma finansēšanā.
- analizēt uzņēmējdarbības projekta finansiālo potenciālu.
- Izpratne par kritērijiem, kurus investori var izmantot, lai novērtētu ideju.
- Zināšanas par dažādiem uzņēmuma attīstības posmiem un to saistību ar finansējumu.
- Ziniet dažādus finansējuma avotus, kas uzņēmumam ir pieejami.

Moduļa nosaukums	7. modulis: <i>Finansējums aprites ekonomikas uzņēmējiem</i>
1. sesija	
Laika grafiks	[120] minūtes
Nepieciešamie materiāli	Materiāli: <ul style="list-style-type: none">• Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem.• Flipchart un marķieri• Reģistrācijas lapa• pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem• Klēpjdatators un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus.• M7.PPT1 kopija pasniedzējam
Darbības veids	<ul style="list-style-type: none">• Lekcija
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>Semināra atklāšana:</p> <p>Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus, sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata sesijas dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties.</p> <p>1. darbība: aprites ekonomikas uzņēmējdarbības finansēšana</p>

Vadītājs iepazīstina ar sesijas galvenajiem mērķiem (3. *slaidi*).

4. un 5. *slaidā* vadītājs iepazīstina ar ievadu tēmā.

6. *slaidā* dalībnieki noskatīsies video par to, "kā vadošie finanšu pakalpojumu uzņēmumi redz aprites ekonomikas iespējas".

<https://youtu.be/u7GvAptjV2I>

Izmantojot 7. un 8. *slaidu*, koordinators paskaidros, kas ir zaļās investīcijas un kādi ir to veidi.

9. *slaidā* koordinators iepazīstinās dalībniekus ar jēdzienu "zaļās skalošanas" (greenwashing) un "zaļo investīciju" (green investing) koncepciju. Dalībnieki noskatīsies dokumentālās filmas "The Green Lie" ("Zaļais meli") treileri, <https://youtu.be/Kon48ssPfcU>.

Vadītājs izmantos 10. *slaidu*, lai izskaidrotu dažas definīcijas: kapitāla struktūra, parāds, pašu kapitāls un tirgus vērtības maksimizēšana.

11. *slaidā* dalībniekiem tiks sniegti kritēriji, kurus investori var izmantot, lai novērtētu ideju vai projektu. Pēc tam (12. *slaidi*) moderators uzdos dažus jautājumus, uz kuriem jāatbild, lai analizētu projekta finansiālo potenciālu un plānotu, kā iegūt finansējumu.

13. *slaidi*: Moderators izskaidros četrus posmus, kas jāizšķir, lai katrā uzņēmuma attīstības posmā atrastu labākos investorus.

Diapozitīvi 14-15: Vadītājs noskaidros no dalībniekiem sociālā investora definīciju un uzdos šādus jautājumus, uz kuriem jāatbild pēc video:

- Kas ir sociālais investors?
- Ko vēlas sociālie investori?

Vadītājs dalībniekiem atskaņos īsu YouTube video, lai apzinātu dažus galvenos jautājumus, kas saistīti ar sociālajiem ieguldījumiem.

Moderators iepazīstinās ar sociālā investora definīciju no 15. *slaida*. Viņš mudinās dalībniekus diskutēt par definīciju, uzdodot jautājumu par to, ko vēlas sociālie investori. Lai debatēm sniegtu vairāk informācijas, koordinators atskaņos īsu video, lai saprastu, kas ir kapitāla izmaksas. <https://youtu.be/f6E4POki8vg>.

16. *slaidi*. 16. *slaidi*: Vadītājs noskaidros no dalībniekiem ietekmes investīciju definīciju. Vadītājs uzdos šādus jautājumus, lai dalībnieki pievērstu uzmanību videomateriāla demonstrēšanas laikā.

- Kas ir ietekmes ieguldījumi?
- Kādi ieguldījumu veidi ir izskaidroti videoklipā?
- Kāds ir jebkura veida ieguldījumu mērķis?
- Norādiet ilgtspējīga ieguldījuma piemēru

Moderators dalībniekiem atskaņos īsu YouTube video, lai apzinātu dažus galvenos jautājumus, kas saistīti ar ietekmes ieguldījumiem. <https://youtu.be/jv3oKCUbCPo>.

17. *slaidi*: Pēc video noskatīšanās dalībnieki pārrunās jautājumus. Lai rosinātu turpmākas debates par šo jautājumu, moderators lūgs dalībniekus minēt dažus ilgtspējīgu ieguldījumu un ietekmes ieguldījumu piemērus.

18. slaidis: Lai labāk iesaistītu dalībniekus, moderators lūgs viņiem padomāt par to, kāda veida finansējuma avotiem var piekļūt sociālais uzņēmums. *Slaidā Nr. 19* vadītājs parādīs avotu sarakstu, un grupa par to diskutēs.

20.-21. slaidis: Pēc diskusijas moderators aicinās dalībniekus uzziņāt par vienu konkrētu privātā finansējuma veidu - pūļa finansējumu (Crowdfunding). Viņi pastāstīs par dažādiem pūļa finansējuma veidiem un apmeklēs dažas no pūļa finansējuma un pūļa kreditēšanas platformām. Dalībnieki diskutēs par atšķirībām starp šiem 2 pūļa finansējuma veidiem.

22. slaidā dalībniekiem tiks sniegts investīciju organizācijas, RSF, piemērs. Moderators atskaņos īsu YouTube video.

23. slaidā sniegts piemērs par tehnoloģiju akseleratoru uzņēmumu, kas nodrošina finansējumu un apstiprina risinājumus.

24. slaidis iepazīstina ar bezpeļņas organizāciju Ashoka, kas apzina, savieno un pavada sociālās inovācijas līderus.

25. slaidā vadītājs iepazīstinās dalībniekus ar dažām Eiropas programmām, kurās MVU var saņemt publisko finansējumu.

Lai noslēgtu šo mācību sesiju, vadītājs lūgs dalībniekus iesaistīties īsā mutiskās atgriezeniskās saites sesijā (*26. slaidis*). Šeit dalībniekiem tiks lūgts pārdomāt, ko viņi ir iemācījušies šodienas nodarbībās, un noteikt galvenos punktus.

Pēc tam vadītājs pateiks paldies dalībniekiem un noslēgs semināru.

8. modulis: Sadarbības partneru meklēšana - tīkla paplašināšana

Moduļa mērķi:

- Izpratne par ieinteresēto personu jēdzienu.
- Izpratne par to, cik svarīgi ir identificēt ieinteresētās personas.
- Novērtēt ieinteresēto personu grupu nošķiršanas nozīmi.
- Izprast ieinteresēto pušu ietekmi uz sociālo uzņēmumu.
- Zināt, kā izstrādāt ieinteresēto personu analīzi.
- Izpratne par to, cik svarīgi ir novērtēt sociālo ietekmi.

Moduļa nosaukums	8. modulis: <i>Sadarbības partneru meklēšana - tīkla paplašināšana</i>
1. sesija	
Laika grafiks	[90] minūtes
Nepieciešamie materiāli	Materiāli: <ul style="list-style-type: none">• Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem.• Flipchart un marķieri• Reģistrācijas lapa• pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem• Klēpjdatore un TV ekrāns vai projektors, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus.• M8.PPT1 kopija pasniedzējam• Power Grid veidnes kopijas dalībniekiem https://www.mindtools.com/pages/article/newPPM_07.htm?download=1 .
Darbības veids	Grupu darbs
Mācību aktivitāšu apraksts	<i>Semināra atklāšana:</i> Vadītājs sāk semināru, sveicot visus dalībniekus. Viņš sniedz īsu pārskatu par projektu "Mācību aplis" un izplata nodarbības dalībnieku sarakstu, lūdzot dalībniekus pierakstīties. <i>1. aktivitāte: Ieinteresētās puses sociālajā uzņēmumā</i>

Vadītājs iepazīstina ar sesijas galvenajiem mērķiem (3. slaidis).

Vadītājs iepazīstinās dalībniekus ar 4. slaidu: Sociālā uzņēmuma ieinteresētās puses. Vadītājs paskaidros, ka pamatā viņš iepazīstinās dalībniekus ar ideju par to, kas ir ieinteresēto pušu analīze, un metodoloģiju analīzes veikšanai. Konceptiju piemēros reālam gadījumam, lai viņi varētu redzēt, kā tas notiek. Un tad nedaudz pastāstīs par to, kā veikt ieinteresēto personu analīzi un pārvērst to tā saucamajā ieinteresēto personu ietekmes tabulā.

5. slaidā dalībnieki noskatīsies video, lai saprastu, kāpēc ieinteresētās puses ir svarīgas. Pēc tam viņi grupā diskutēs par šajā slaidā uzdotajiem jautājumiem.

<https://www.youtube.com/watch?v=WjxvP5eitzk>

Pēc tam koordinators izskaidros dažas definīcijas: ieinteresētās puses, ieinteresēto pušu analīze, ieinteresēto pušu iesaistīšana un ieinteresēto pušu vadība (6. slaidis).

Pēc tam koordinators izskaidros atšķirību starp iekšējām, ārējām un galvenajām ieinteresētajām personām (7. slaidis).

Izmantojot tālāk sniegtos slaidus, dalībniekiem būs jāizstrādā ieinteresēto pušu analīze. 8. slaidā ir paskaidrots, kas ir ieinteresēto personu analīze, un ir aprakstīti 3 soļi.

1. posmā (9.-10. slaidis) dalībniekiem būs jāizvēlas viena no 4. modulī minētajām labajām praksēm un jāiztēlojas, ka tas ir sociālais uzņēmums viņu vietējā kopienā. Viņiem būs jāidentificē ieinteresētās personas, kas varētu būt šajā sociālajā uzņēmumā.

Dalībnieki rīkos prāta vētru, domājot par visiem cilvēkiem, kurus ietekmē sociālais uzņēmums vai kuri ir ieinteresēti tajā.

10. slaidā ir sniegti dažādi padomi, kurus vadītājs var izskaidrot dalībniekiem, lai atvieglotu identifikāciju. Vadītājs fliphartā uzraksta ieinteresēto pušu karti.

Izmantojot 11. un 12. slaidu, dalībnieki strādās pie ieinteresēto personu analīzes otrā soļa, t.i., noteiks to prioritātes.

Šim nolūkam dalībniekiem būs jāaizpilda Power grid veidne. Vadītājs dalībniekiem izsniegs veidni un pildspalvas, un dalībniekiem būs jānosaka prioritātes ieinteresētajām personām, kuras viņi ir identificējuši.

13. slaidā vadītājs uzdos dažus jautājumus dalībniekiem, lai viņi varētu noteikt katras ieinteresētās puses motivāciju, tās profilu, potenciālo ieinteresētību jūsu projektā, attiecības, opozīciju utt.

Kad dalībnieki pabeidz analīzi, vadītājs jautā dalībniekiem, kuri ir galvenie ieinteresēto pušu analīzes punkti (14. slaidis). Pēc tam viņš papildinās dalībnieku atbildes ar 15. slaidu.

Sesijas noslēgumā vadītājs uzdos dažus jautājumus dalībniekiem (16. slaidis), viņi par tiem diskutēs, un vadītājs papildinās atbildes ar 17. slaidā sniegtajām.

2. sesija

Laika grafiks	[30] minūtes
Nepieciešamie materiāli	Materiāli: <ul style="list-style-type: none"> • Apmācību norises vieta ar IT aprīkojumu un vietu visiem dalībniekiem. • Flipchart un marķieri • Reģistrācijas lapa • pildspalvas un pierakstu materiāli dalībniekiem • Klēpjdators un TV ekrāns vai projektoris, lai vadītājs varētu prezentēt PowerPoint slaidus. • M8.PPT2 kopija pasniedzējam
Mācību aktivitāšu apraksts	<p>2. darbība: Sociālās ietekmes mērīšana</p> <p>Vadītājs iepazīstinās ar šīs aktivitātes mērķiem (3. slaidis).</p> <p>Izmantojot 4. slaidu, koordinators sniegs sociālās ietekmes definīciju.</p> <p>5. slaidā vadītājs paskaidros, kas ir sociālās ietekmes mērīšana un kāda ir tās mērīšanas nozīme.</p> <p>Pēc tam dalībnieki noskatīsies video (2' 34") par ieinteresēto personu iesaistīšanu, kas parādīts 6. slaidā (https://www.youtube.com/watch?v=VHGTsEwbOjY). Pēc video noskatīšanās dalībnieki strādās grupā, lai atbildētu uz šiem jautājumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kas ir ieinteresēto personu iesaistīšana? • Kāpēc ir svarīgi iesaistīt ieinteresētās personas? <p>Izmantojot 7. slaidu, vadītājs papildinās šīs atbildes ar informāciju.</p> <p>Pēc šīm debatēm dalībnieki noskatīsies otru video par to, kā novērtēt sociālo ietekmi (https://www.youtube.com/watch?v=KDCYc_Oh13g). Pēc video noskatīšanās viņiem būs jādiskutē un jāatbild uz šiem jautājumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kāpēc ir svarīgi novērtēt sociālo ietekmi? • Kā mēs varam izmērīt sociālo ietekmi? Kādi ir galvenie soļi? • Kā apkopot datus? • Kā jūs varat novērtēt šos datus? • Kā jūs varat efektīvi dalīties ar rezultātiem ar pareizo auditoriju? <p>Izmantojot 9. un 10. slaidu, moderators sniegs divus svarīgus padomus par sociālās ietekmes mērīšanu.</p> <p>Lai noslēgtu šo mācību sesiju, vadītājs lūgs dalībniekus iesaistīties īsā mutiskā atgriezeniskās saites sesijā. Tajā dalībniekiem tiks lūgts pārdomāt, ko viņi ir iemācījušies šodienas nodarbībā, un noteikt vienu jaunu faktu, ko viņi pirms šodienas nezināja. Pēc tam koordinators pateiks paldies dalībniekiem un noslēgs semināru.</p>

LEARNING CIRCLE

cantabria
perma
cultura

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission can not be held responsible for any use which may be made of the information therein." Project Number: 2020-1-UK01-KA226-VET-094435